

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम माध्यमिक तह (साविक कक्षा ९-१०) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरुले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

लिखित परीक्षा योजना

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा बाँडिएको छ ।

- १ .लिखित परीक्षा -पूर्णाङ्क १०० उत्तीर्णाङ्क : ४०
२ .अन्तर्वार्ता - पूर्णाङ्क २५

लिखित परीक्षा

समय : ३ घण्टा

खण्ड	विषय	परीक्षा प्रणाली	अङ्क भार	प्रश्न सङ्ख्या	समय
क	शिक्षासम्बन्धी : आधारभूत ज्ञान, पाठ्यक्रम तथा शिक्षण विधि र प्रविधि	वस्तुगत/ बहुवैकल्पिक	४०	४० X १	४५ मिनेट
ख	सम्बन्धित विषयवस्तुको ज्ञान	विषयगत	६०	६ X १०	२ घण्टा १५ मिनेट
जम्मा			१००	४६	

द्रष्टव्य :

१. खण्ड क र ख का उत्तरपुस्तिकहरु अलग अलग हुनेछन् ।
२. वस्तुगत र विषयगत परीक्षा एकैपटक सञ्चालन हुने छ ।
३. लिखित परीक्षाको माध्यम अङ्ग्रेजी वा नेपाली वा दुबै भाषा हुनेछ । भाषा विषयहरूका हकमा सम्बन्धित भाषामा नै उत्तर दिनुपर्नेछ ।
४. यो पाठ्यक्रम मिति २०७३/१२/०२ गतेदेखि लागु हुनेछ ।
५. खण्ड क बमोजिमको वस्तुगत प्रश्न सबै विषयका लागि एउटै हुनेछ ।
६. खण्ड ख को सबै विषयको विषयगत प्रश्न सामान्यतया सबै एकाइलाई समेटिने गरी सोधिने छ ।

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम माध्यमिक तह (साविक कक्षा ९-१०) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरूले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

विषय : कृषि शिक्षा

खण्ड ख : सम्बन्धित विषयको ज्ञान

- ६० अङ्क

१ कृषिसम्बन्धी नीति तथा विकास

- १.१ नेपालमा कृषिको अल्पकालीन तथा दिर्घकालीन योजना कार्यक्रम, नीति, नियम र ऐन
- १.२ चालु योजनामा कृषि नीति
- १.३ आर्थिक विकास तथा गरिबी निवारणमा कृषि क्षेत्रको भूमिका
- १.४ कृषि क्षेत्रको विकासमा सहयोग पुऱ्याउने प्रमुख संस्थाहरू
- १.५ कृषि विकास मन्त्रालय र त्यसअन्तर्गतको संरचना
- १.६ कृषि प्रविधि सम्बन्धी नीति (अनुसन्धान तथा विकास)
- १.७ कृषि प्रसारको भूमिका
- १.८ कृषि अर्थशास्त्र
- १.९ गार्हस्थ उत्पादनमा कृषिको भूमिका
- १.१० नेपालको कृषि प्रणालीका चुनौती तथा सम्भावना

२ बाली विज्ञान

- २.१ बाली विज्ञानको परिचय महत्त्व र क्षेत्र
- २.२ वर्णसङ्कर (hybride) बिउको प्रयोगबाट हुने फाइदा तथा नोक्सानी
- २.३ बालीनालीको प्याटेन्ट/सर्वाधिकार (patent right)
- २.४ कृषि पद्धतिमा आधुनिकीकरण र दिगो विकास
- २.५ माटोको किसिम तथा परीक्षण र उपचार पद्धति
- २.६ रोग, किरा भारपातबाट बाली संरक्षण
- २.७ खनजोत
- २.८ मलखाद तथा खाद्य तत्त्व
- २.९ बाली लगाउने योजना तथा प्रणाली
- २.१० बिउ बिजनको उत्पादन र महत्त्व
- २.११ बाली उत्पादन भण्डारण र वितरण
- २.१२ वनस्पति क्वारेन्टाइन (plant quarentine)

३ पशुपालन

- ३.१ पशु पालन, कुखुरा पालन, माछा पालन र मौरी पालनको परिचय, महत्त्व, क्षेत्र र विकासको सम्भावना
- ३.२ गोठ तथा खोर व्यवस्थापन
- ३.३ पशु चरन तथा दाना आहारा व्यवस्थापन

शिक्षा ऐन, २०२८, (संशोधनसहित) को दफा ११(च) को उपदफा (१) को खण्ड (ख) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशको १, २ र ३ बमोजिम माध्यमिक तह (साविक कक्षा ९-१०) मा कार्यरत अस्थायी शिक्षकहरूले मात्र प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

विषय : अर्थशास्त्र

खण्ड (ख) : सम्बन्धित विषयको ज्ञान

Full Marks : 60

1. Micro and Macro Economics

- 1.1 Introduction of Micro and Macro Economics
- 1.2 Demand and Supply : General concept, Definition, elasticity of Demand
- 1.3 Theory of Consumer's Behavior : Concept of Indifference curve, Equilibrium condition, Price, Income and Substitution effect, Application of indifference curve
- 1.4 Theory of Cost and Revenue
- 1.5 Market Forms and Structure : Equilibrium level of price and output determination in different market structures
- 1.6 Factor of Production and their pricing : General concept of Land, Labor, Capital and Entrepreneurship, Rent, Wage, Interest and Profit
- 1.7 National Income
- 1.8 Inflation
- 1.9 Classical Theory of Output and Employment
- 1.10 Keynesian Theory of Income and Employment
- 1.11 Welfare Economics.

2 . Nepalese Economics and Quantitative Techniques

- 2.1 Nepalese Economics
  - 2.1.1 Issues of Economic Development in Nepal
  - 2.1.2 Natural Resources
  - 2.1.3 Agriculture
  - 2.1.4 Rural Development
  - 2.1.5 Money and Banking
  - 2.1.6 Development Planning
- 2.2 Quantitative Technique in Economics
  - 2.2.1 Measure of Central Tendency
  - 2.2.2 Measure of dispersions
  - 2.2.3 Correlation and regression
  - 2.2.4 Index Number
  - 2.2.5 Permutation and Combination
  - 2.2.6 Basic Probability Theory

- 2.2.7 Elementary Set Theory
- 2.2.8 Matrix & Determinants
- 2.2.9 Differentiation.

3. Government Finance, Financial System and International Trade

- 3.1 Introduction of Government Finance : Government Expenditure, Government Revenue, Government Debt, Government Budget
- 3.2 Money, Exchange Rate, Banking
- 3.3 Financial Institution
- 3.4 International Trade, Balance of Payment, Trade Problems.

4. Economics of Development and Education

- 4.1 Theories of Economic Development
- 4.2 Issues of Economic Development
- 4.3 Indicators of Economic Development
- 4.4 Development Planning in Developing Countries
- 4.5 Relationship between Economics and Education
- 4.6 Human Resource Development
- 4.7 Education for Economic and Social Development
- 4.8 Economic Analysis of Education
- 4.9 Educational Planning in Nepal
- 4.10 Educational Finance.

5. Population Studies

- 5.1 Basic Demographic Components
- 5.2 Theories of Population
- 5.3 Quality of Life and Human Resource Development in Nepal
- 5.4 Population Dynamics of Nepal
- 5.5 Causes and Magnitude of Rapid Population Growth
- 5.6 Population Policies and Program
- 5.7 Population Projection.

6. Rural Economics

- 6.1 Introduction to Rural Economics
- 6.2 Rural Structure of Nepal
- 6.3 Rural Resources
- 6.4 Rural Employment
- 6.5 Rural Credit in Nepal
- 6.6 Rural Marketing in Nepal

- 6.7 Rural Poverty in Nepal
- 6.8 Evolution and Approaches of Rural Development in Nepal
- 6.9 Rural Development and Plans
- 6.10 Monitoring and Evaluation of Rural Development Programs.

7. Public Finance

- 7.1 Nature and scope of Public Finance
- 7.2 Role of public finance in the economy
- 7.3 Public finance and private finance
- 7.4 Public finance in developing countries: the role of fiscal policy in developing countries, taxation, public borrowing, source of public borrowing, economic effect of public borrowing.